

Hvem må hvad, når menighedsrådet vil bygge, vedligeholde, renovere, anskaffe, købe og sælge.

Sagsgangen i Haderslev Stift.

Stiftsøvrigheden træffer afgørelse om

Kirkebygninger uanset bygningernes alder: Udvidelse, ombygning og ændring
Kirkebygninger over 100 år: Istandsættelse, herunder indvendig kalkning
Omfangsdræn omkring kirker over 100 år: Etablering
Kalkmalerier: Istandsættelse og restaurering
Varmeanlæg: Istandsættelse, ombygning eller udskiftning
Orgel: Istandsættelse, ombygning eller udskiftning
Inventar over 100 år: Anskaffelse, ændring eller istandsættelse
Alter, døbefont, prædikestol, tårnur: Anskaffelse, ændring eller istandsættelse
Udsmykning af kunstnerisk eller historisk værdi: Fjernelse af inventar
Ikke-løse kunstgenstande: Anskaffelse
Klokker (inkl. armatur, klokkestol og forslag til inskription af ny klokke): Anskaffelse, ændring og istandsættelse
Automatisk ringeanlæg MED indgreb i bygningsdele eller inventar over 100 år, herunder dørlåse, åbne – og lukkefunktioner og nedføring af reb til manuel ringning: Etablering
Kirkegårdens indhegning/dige/indgangspartier: Ændring, omsætning og nedrivning
Tjenestebolig for præst (fredet bygning): Istandsættelse, ombygning og nedrivning
Salg af tjenestebolig for præst (fredet bygning)
Køb af fast ejendom (fredet bygning) til brug som præstebolig for præst
Umistelige kirkegårde: Ændring og regulering af kirkegårdens indretning, fjernelse af træer

I byggesager af ovennævnte karakter indsender menighedsrådet deres projekt ad tjenestevejen via byggesagsmodulet til Stiftsøvrigheden med anmodning om godkendelse

Stiftsøvrigheden indhenter relevante sagkyndige udtalelser fra f.eks. den kongelige bygningsinspektør og Nationalmuseet.

Stiftsøvrigheden træffer på baggrund af de sagkyndige udtalelser afgørelse om godkendelse eller returnerer sagen med henblik på, at projektet videre bearbejdes i henhold til konsulenternes anbefaling.

Stiftsøvrigheden bistår også menighedsrådene med indhentelse af sagkyndige udtalelser til brug for menighedsrådets byggeprojekter beliggende inden for et Exner-fredet område eller indenfor de registrerede kirkeomgivelser, og i øvrigt i det omfang menighedsrådet måtte ønske det.

Stiftet tilbyder hvert år 4 konsulentrunder, hvor menighedsrådene kan få sparring fra kirkegårdskonsulenten, den kgl. Bygningsinspektør og Nationalmuseet i forhold til bygge- og anlægssager på et indledende stadie samt input til kirkegårdsprojekter – ændring og regulering mv.

Endelig bistår Stiftsøvrigheden provstiudvalgene med indhentelse af sagkyndige udtalelser til brug for provstiudvalgets godkendelse af menighedsrådets forslag til køb og salg af bygninger uden for kirkegården til brug for kirken samt opførelse, ombygning og nedrivning af sådanne bygninger på eller uden for kirkegården.